

Lietuvos istorijos institutas

Tomas Ostrauskas

Barzdžio miško 2-osios gyvenvietės (Varėnos raj. Kaniavos sen.) tyrinėjimai 1999 metais.

Ataskaita

Vilnius, 2000

Kultūros paveldo centro archyvas
Fondo Nr.....
39
Aprašo Nr.....
1
Saug. vien. Nr.....
4841

Mokslinei archeologinei komisijai

T.Ostrausko

LII Archeologijos skyriaus
mokslinio bendradarbio

Archeologinių tyrinėjimų Barzdžio Miško 2-oje senovės gyvenvietėje, Varėnos raj. Kaniavos
seniūnija,
Tyrimų programa

Barzdžio Miško 2-oji senovės gyvenvietė yra Varėnos raj. Kaniavos seniūnijoje, buvusio Dubos ežero kranto rytinio kyšulio P dalyje (pav. 1). Gyvenvietė buvo surasta R. Rimantienės apie 1980 metus. 1998 m. ji buvo išžvalgyta šurfais. Gyvenvietės teritorijoje buvo aptikta keletas įvairialaikių senovės gyvenviečių, datuotinų įvairiais akmens amžiaus laikotarpiais. Iki šiol ši gyvenvietė néra įtraukta į saugomų archeologijos paminklų sąrašus.

1999 metais planuojame atlikti žvalgomuosius tyrinėjimus perkasmis š. Nr.8 vietoje, kur žvalgymu metu buvo aptikta ankstyvojo neolito keramikos lizdas. Tyrinėjimų tikslas: patikslinti gyvenviečių chronologiją ir kultūrinę priklausomybę, surinkti medžiagą ežero apylinkių detaliai archeologinei nuotraukai, surinkti tiksliai atribuoti keramikos bandinius petrografinei, spektrinei ir kt. analizėms. Gyvenvietę kertančioje miško kvartalinėje proskynoje planuojame ištirti 4 šurfus atlikti paminklosauginei ekspertzei: nustatyti gyvenvietės kultūriniam sluoksniui daromą žalą ir apsauginių tyrinėjimų tikslinguam. Iš viso planuojame ištirti apie 100 kv m plotą.

Tyrinėjimai finansuojami Lietuvos Valstybinio Mokslo ir studijų fondo pagal programą “Žmogaus ir gamtos santykiai nuo seniausių laikų iki Kristaus (X – IX tūkst. pr. Kr.) Lietuvoje).

1999.05.10.

Tomas Ostrauskas

Turinys

	Ivadas	1
1.	Tyrinėjimų aprašymas:	2
	Barzdžio miško 2B gyvenvietė	2
	Žvalgymai Barzdžio miško 2-os gyvenvietės kvartalinės proskynos vietoje.	3
2.	Išvados	5
	Radinių sąrašas	6
	Iliustracijų sąrašas	11
	Iliustracijos	12

Ivadas

Barzdžio miško 2-oji senovės gyvenvietė yra rytinio Dubos ežero kyšulio pietiniame krante (buv. ežero įlankos šiauriniame krante), tarp pirmos ir antros miško kvartalinių proskynų, skaičiuojant nuo kyšulio smaigilio iki rytus, miško kvartalo Nr.759 pietinėje dalyje (pav.1, 7). Visoje gyvenvietės teritorijoje auga ne vienu metu sodintos pušaitės, vadinasi gyvenvietės teritorija buvo retai suarta. Žvalgant šią gyvenvietę 1998 m. buvo ištirti 9 šurfai. Šurfas Nr.8 pataikė iki neolitinės Nemuno kultūros ankstyvojo neolito etapo keramikos lizdą. Todėl 1999m. ši vieta, pavadinta Barzdžio miško 2B gyvenviete, buvo detaliau išžvalgyta. 1999 metais Barzdžio miško 2B gyvenvietėje buvo ištirta 13 0,25 m² dydžio šurfų, bei 28,5 m² perkasa, iš viso bendras 31,75 m² plotas. Buvo aptiktas iki 55 cm storio kultūrinis sluoksnis. Ištirtame plote buvo surinktas neolitinės Nemuno kultūros ankstyvojo neolito puodo, papuošto šukiniu štampu, šukių lizdas ir titnago radiniai. Be to buvo aptiki pavieniai vėlyvojo neolito radiniai.

Barzdžio miško 2-osios gyvenvietės rytinėje dalyje ariamos miško kvartalinės proskynos vietoje ištirti 4 1 kv. m. dydžio šurfai. Buvo aptiktas iki 23-28 cm storio kultūrinis sluoksnis su preliminariai neolito pirmaja puse ir kitais laikotarpiais datuotinais radiniais.

Brėžiniai ir fotonuotraukos T. Ostrausko.

Atviras lapas Nr.74, išduotas pagal Archeologinių tyrinėjimų Barzdžio Miško 2-oje senovės gyvenvietėje, Varėnos raj., programą, 1999 05 10, Nr.73.

Tyrinėjimų aprašymas

Barzdžio miško 2B gyvenvietė

Prieš pradedant tyrinėjimus buvo nutarta vietovę išžvalgyti tiksliai fiksuotais šurfais. Tiksliai fiksacijai buvo pasirinktas vieningas 1 kv.m. dydžio kvadratų tinklelis, sužymėtas raidėmis abécélės tvarka iš pietų į šiaurę ir skaičiais didėjančia tvarka iš rytų į vakarus. Kvadratų tinklelis buvo orientuotas statmenai terasos kraštui, 5° azimutu. Tinklelio kvadratas O50 atitiko 1998 m. šurfą Nr.8. O 1998 m. šurfas Nr.8 buvo 247 m atstumu į v nuo kvartalinės proskynos tarp 759 ir 760 miško kvartalų vidurio, matuojant keliuku Dubičiai – Karaviškės, ir 18,5 m atstumu 10° azimutu nuo terasos krašto viršaus bei 12,5 m į š nuo minėto keliuko pakraščio. Šurfai buvo tiriami $0,25 \text{ m}^2$ dydžio. Iš viso 1999 metais Barzdžio miško 2B gyvenvietėje buvo ištirta $13 \text{ } 0,25 \text{ m}^2$ dydžio šurfų. Ištirti šurfai atitinka kvadrato ketvirčius, kurie buvo sužymeti mažosiomis raidėmis a, b (pietinė kvadrato pusė), c, d (šiaurinė kvadrato pusė). Šurfai buvo tiriami dviem besikryžiuojančiomis linijomis (pav.2).

Š.O30d buvo ištirtas 19,5 m į r nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 30-27 cm tamsiai pilku dirvožemiu buvo 31-35 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo t.pilkame dirvožemyje ir pilkai rudame smėlyje iki pastarojo apačios.

Š.O35d buvo ištirtas 14,5 m į r nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 30-25 cm tamsiai pilku dirvožemiu buvo 32-35 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo t. pilkame dirvožemyje ir pilkai rudame smėlyje iki 55 cm gylio.

Š.O40d buvo ištirtas 9,5 m į r nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po iki 13 cm užartu dirvožemio sluoksniu buvo 21 cm tamsiai pilkas dirvožemis ir 40 cm pilkai rudas smėlis, giliau balsvas – smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo t.pilkame dirvožemyje ir pilkai rudo smėlio sluoksnio viršutiniuose 25 cm.

Š.O45d buvo ištirtas 4,5 m į r nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 23-21 cm tamsiai pilku dirvožemiu, kurio virš. dalis galbūt buvo užarta, buvo 33-32 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Radinių nebuvo.

Š.O55d buvo ištirtas 4,5 m į v nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po iki 9 cm užartu dirvožemio sluoksniu buvo 14-11 cm tamsiai pilkas dirvožemis ir 23-24 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis. Titnago radiniai buvo t.pilkame dirvožemyje

Š.O60d buvo ištirtas 9,5 m į v nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po iki 10 cm užartu dirvožemio sluoksniu buvo 21 cm tamsiai pilkas dirvožemis ir 34-26 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo iki 46 cm. gylio.

Š.O65d buvo ištirtas 14,5 m į v nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 10-13 cm užartu dirvožemio sluoksniu buvo 13-16 cm tamsiai pilkas dirvožemis ir 25-26 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo t.pilkame dirvožemyje ir pilkai rudo smėlio sluoksnio viršutiniuose 6 cm.

Š.O70d buvo ištirtas 19,5 m į v nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 35 cm tamsiai pilku dirvožemiu buvo 26-25 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo t. pilkame dirvožemyje.

Š.E50d buvo ištirtas 9,5 m į p nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 18 cm tamsiai pilku dirvožemiu buvo 27 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo t. pilkame dirvožemyje ir pilkai rudame smėlyje iki pastarojo apačios.

Š.J50d buvo ištirtas 4,5 m į p nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 18-17 cm tamsiai pilku dirvožemiu buvo 23-24 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Titnago radiniai buvo t. pilkame dirvožemyje ir pilkai rudame smėlyje, jo viršutinėje dalyje.

Š.U50d buvo ištirtas 4,5 m į š nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 7-8 cm užartu dirvožemiu buvo 17-11 cm tamsiai pilkas dirvožemis ir 18-16 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis

(pav.5). Titnago radiniai buvo t. pilkame dirvožemyje ir pilkai rudame smėlyje pastarojo sluoksnio virš. 10 cm.

Š.Z50d buvo ištirtas 9,5 m į š nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po 23-20 cm tamsiai pilku dirvožemiu buvo 28 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Radinių nebuvo.

Š.AH50d buvo ištirtas 17,5 m į š nuo 1998 m. šurfo Nr.8. Po iki 7 cm užartu dirvožemiu buvo 28-29 cm tamsiai pilkas dirvožemis ir 24-20 cm pilkai rudas smėlis, giliau - balsvas smėlis (pav.5). Radinių nebuvo.

Šurfavimo metu buvo nustatyta, kad gyvenvietėje radiniai koncentruojasi aplink 1999 m. š.Nr.8. Todėl šioje vietoje buvo atidengta 5x6 m perkasa, kv.S-M – 48-52, su maždaug 1,5 kv.m. išėma augančios pušaitės vietoje (pav.1, 3).

Viršutinį sluoksnį vagą viršuje sudarė iki 10 cm storio užartas dirvožemis (pav.4, 8). po juo buvo 16-23 cm storio t. pilko dirvožemio sluoksnis ir 28-40 cm pilkai rudas smėlis. Giliau buvo balsvas smėlis. Titnago ir keramikos radiniai daugiausiai buvo aptinkami t. pilkame dirvožemyje ir pilkai rudo smėlio viršutinėje dalyje. Ankstyvojo neolito puodo Nr.1 fragmentai koncentravosi aplinkui 1998 m. šurfą Nr.8, kv.O50. Perkasoje jokių objektų užfiksuta nebuvo. Tik kv. N50 keli titnago radiniai buvo aptikti kiek giliau, tačiau ryškesnių duobės pėdsakų aptikta nebuvo. Pažymėtina gremžtukų ir panašaus tipo dirbinių koncentracija į š ir šv nuo puodo Nr.1 šukių lizdo kv p-s – 50-52 (pav.3).

Ištirtame plote ir šurfuose buvo aptiktas iki 55 cm storio kultūrinis sluoksnis. Ištirtame plote buvo surinktas neolitinės Nemuno kultūros ankstyvojo neolito puodo šukių lizdas. Puodas buvo I arba nežymiai atlenktu S formos pakrašteliu praplatinta ir atsikišusia į išore briauna papuošta tridančio šukinio štempo išpaudų eilute. Jo viršutinė dalis buvo papuošta tridančio štempo trimis išpaudais suformuotu rombų vienos linijos ir to paties štempo vertikaliu, kiek pasvirusių į dešinę, išpaudų vienos horizontalios eilutės, einančių antra po pirmosios mažiausiai 2 kartus. Ankstyvojo neolito titnago radinių tarpe pažymėtini: bevei lygiašonio trikampio pavidalo lancetas, dalis ašmenėlio retušuotu galu ir šonu, gremžtukų koncentracija. Be to buvo aptikti pavieniai vėlyvojo neolito radiniai: keramika liesinta grūstu kvarcitu (vienas fragmentas engobuotas ir su išlikusiomis 2 stambios virvelės horizontalių išpaudų (?) eilutėmis), gludinto titnaginio kirvelio (?) nuoskala.

Žvalgymai Barzdžio miško 2-osios gyvenvietės kvartalinės proskynos vietoje.

Barzdžio miško 2-osios gyvenvietės rytinėje ariamos miško kvartalinės proskynos vietoje primygintinai prašant KVAD specialistams ištyrėme 4 1 kv. m. dydžio šurfus (pav.1, 6).

Š.Nr.10 (šurfų numeracija tėsiama nuo 1998 m šioje gyvenvietėje ištirtų 9 šurfų) buvo ištirtas 13 m į p nuo terasos krašto kvartalinės proskynos viduryje. Po 11-33 cm storio perartu dirvožemiu buvo 22-28 cm storio rudai gelsvas smėlis, giliau – balsvas smėlis. Radiniai buvo perartame dirvožemyje.

Š.Nr.11 buvo ištirtas 22 m į p nuo terasos krašto kvartalinės proskynos viduryje. Po 10-25 cm storio perartu dirvožemiu buvo 18-23 cm storio rudas smėlis, giliau – balsvai gelsvas smėlis. Radiniai buvo perartame dirvožemyje, rudame smėlyje ir balsvo smėlio viršutinėje dalyje.

Š.Nr.12 buvo ištirtas 34,5 m į p nuo terasos krašto kvartalinės ir 6,5 m atstumu į š nuo keliuko Dubičiai-Karaviškės krašto, proskynos viduryje. Po 22-30 cm storio perartu dirvožemiu buvo 18-20 cm storio rudai geltonas smėlis, giliau – balsvas smėlis. 1 titnago nuoskala buvo rudai geltoname smėlyje.

Š.Nr.13 buvo ištirtas 48 m į p nuo terasos krašto kvartalinės ir 20 m atstumu į š nuo keliuko Dubičiai-Karaviškės krašto, proskynos viduryje. Po 5-28 cm storio perartu dirvožemiu buvo 22-30 cm storio rudai geltonas smėlis, giliau – balsvas smėlis. Radinių nebuvo.

Žvalgymų metu miško kvartalinėje proskynoje Barzdžio miško 2 gyvenvietėje šurfuose po perartu sluoksniu buvo aptiktas iki 23-28 cm storio kultūrinis sluoksnis su preliminariai neolito pirmaja puse ir matyt kitais laikotarpiais datuotiniais radiniais: keramikos, liesintos augalinėmis priemaišomis ir smėliu, fragmentas, ašmenėlio dalis, skeltės, nuoskalos. Miško kvartalinės proskynos vietoje žymesnis kultūrinis sluoksnis plyti maždaug 30 m. juosta palei terasos kraštą.

Išvados

1. 1999 metais Barzdžio miško 2B gyvenvietėje buvo ištirta 13 0,25 m² dydžio šurfų, bei 28,5 m² perkasa, iš viso bendras 31,75 m² plotas. Aptiktas iki 55 cm storio arimo miško sodinimo metu apardytas kultūrinis sluoksnis. Ištirta ankstyvojo neolito Nemuno kultūros radinių koncentracija, su įsimaišiusiais kitų laikotarpių (vėlyvojo neolito) radiniai. Moksline prasme gyvenvietės tolesni tyrinėjimai yra perspektyvūs, tačiau gyvenvietė nėra išskirtina tarp kitų panašių paminklų. Po kelių metų paaugus sodintomis pušaitėmis tyrimai šioje vietoje ilgam laikui (kol užaugs pušys) taps neįmanomas.

2. Žvalgymų metu miško kvartalinėje proskynoje Barzdžio miško 2 gyvenvietėje šurfuose po perartu sluoksniu buvo aptiktas iki 23-28 cm storio kultūrinis sluoksnis su preliminariai neolito pirmaja puse ir matyt kitais laikotarpiais datuotinais radiniai. Miško kvartalinės proskynos vietoje žymesnis kultūrinis sluoksnis plyti maždaug 30 m. juosta palei terasos kraštą. Kvartalinės proskynos vietą reikėtų ištirti, nes periodiškai ariant proskyną kultūrinis sluoksnis yra naikinamas. Ištirti tereikėtų apie 120 kv.m. plotą (4x30m).

Radinių sąrašas

Sutrumpinimų sąrašas: tpd – tamsiai pilkas dirvožemis, prsm - pilkai rudas smėlis, bsm – baltas smėlis, a – apačia apatinis, v – viršus viršutinis, d – dešinysis, k - kairysis, sk – skeltė, nuosk – nuoskala, ret – retušas, retušuotas, suf – suformuotas, util – utilizacinis.

X koordinatė buvo matuojama iš pietų į šiaurę, Y – iš rytų į vakarus.

Barzdžio miško 2B gyvenvietė

Titnago dirbiniai:

Nr.	kv.	X-Y	sluoksnis	dirbinio aprašymas
1.	M50	91	tpd	skaldytinio fragm. 2,1x2,2x3,1 cm. Perd
2.	N50	68-1	tpd	gludinto įrankio (kirvelio nuoskala). 2,4x0,6 cm. Pilkai pat. <i>þov.10:5</i>
3.	M50	50-49	tpd	grandukas iš nuoskalos. 2,6x2,8 cm. T. pilkas. <i>þov.10:12</i>
4.	N50	46-71	tpd	skeltės a. dalis su ret. k. šone. 2x1,2 cm. Perd.
5.	M50	11-98	tpd	gremžtukas galinis su ašmenimis skeltės a. gale. Ašmenų dalis nuskilusi. 2,3x1,8 cm. T. pilkas.
6.	N50	97-16	prsmv	skeltė su retušu šonuose, be v. galo. 5,2x2 cm. T. pilkas.
7.	R50	63-96	prsmv	gremžtukas galinis, suf. skeltės v gale, ašmenys išskirti. 5,1x2,3 cm. Pilkai pat. <i>þov.10:10</i>
8.	R50	20-61	prsm	gremžtukas galinis iš nuoskalos. Dalis ašmenų nuskilusi. 2,6x2,7 cm. T. pilkas. <i>þov.10:6</i> .
9.	S50	41-28	prsm	gremžtuko tipo dirbinys pusiaušoninis-šoninis iš nuoskalos. 3,3x2 cm. Pilkai pat., perd. <i>þov.10:9</i> .
10.	P50	92-90	prsma	gremžtukas galinis, suf. skeltės v. dalies a. gale. 3,5x2,4 cm. T. pilkas. <i>þov.10:14</i> .
11.	P50	80-69	prsma	gremžtuko galinio iš skeltės dalis su ašmenimis. 1,7x1,5 cm. Pilkai pat. <i>þov.10:7</i>
12.	O51	77-15	tpdv	skaldytinio aikštelių kampas. 1,1x1,4x1,9 cm. Perd.
13.	P51		prsm	nuoskala su ret. šone. 4x2,2 cm. Pilkai pat.
14.	O52	89-64	tpdv	gremžtukas šoninis iš nuoskalos su ašmenimis k. šone. D. šone util ret. 3,5x2,8 cm. Pilkai pat. <i>þov.10:11</i> .
15.	O51	20-33	tpd	skaldytinis vienagalnis nuoskaloms, suf. iš senesnės nuoskalos. 3,9x6,1x1,8 cm. Melsvai pat, t. pilkas.
16.	N52	85-74	tpd	skaldytinis vienagalnis nuoskaloms, suf. iš nuoskalos. 3,4x5,6x1,5 cm. Perd.
17.	M51	35-61	tpd	skaldytinis vienagalnis su rankenėle, bandytas suf. iš nuoskalos. 3,3x2,1x4,6 cm. Pilkai pat.
18.	N51	47-51	tpda	rėžtuko? dalis iš nuoskalos su ašmenim v. gale. Ašmenų smaigalys nuskilęs. Šonuose ret. 3,9x2,4 cm. Perd.
19.	S51	74-63	prsm	gremžtukas dvišonis iš nuoskalos. 4,5x3,1 cm. T. pilkas. <i>þov.10:16</i> .
20.	P51	50-26	tpda	mikroskaldytinis vienagalnis iš nuoskalos. 1,5x2x1,3 cm. Perd.
21.	M52	89-1	prsmv	skaldytinio vienaglio su rankenėle dalis su aikšteli. 1,9x3x3,1 cm. Pilkai pat., perd. <i>þov.10:16</i> .
22.	O51	25-60	prsmv	gremžtukas pusiaušoninis iš nuoskalos. 3,4x3,5 cm. T. pilkas. <i>þov.10:13</i> .

23.	P52	34-65 prsmv 2,6x2,2x4,6 cm. Pilkai pat.	skaldytinis vienagalnis su kelis kart pakeista orientacija.
24.	O52	15-51 prsmv T. pilkai margas. <i>Pav. 10: 17.</i>	grandukas šoninis, suf. nuoskalos k. šone. 3,7x2,6 cm.
25.	S51	89-22 prsm	
26.	P52	86-14 prsma 3,7x2,5x2,6 cm. T. pilkas. <i>Pav. 10: 15.</i>	skeltės v. dalis su vienaglio skaldytinio skeltėms viršūne.
27.	P51	67-56 prsma 2,8x1,7 cm. T. pilkas.	gremžtuko tipo dirbinys šoninis, suf. nuoskalos d. šone.
28.	R48	39-87 tpd	skeltės v. dalis su retušu d. šone. 2,8x0,9 cm. Pilkai pat. <i>Pav. 10: 4.</i>
29.	P48	67-8 tpda Perd., pilkai pat. <i>Pav. 10: 8</i>	pirminės skeltės a. dalis su retušu k. šone. 4,7x1,4 cm.
30.	R49	61-82 prsmv v. gale. 1,8x1,1 cm. Pilkai pat. <i>Pav. 10: 2</i>	trikampis mikrolitas artimas lygiašioniui, ilgesnis smaigalys
31.	O49	67-8 prsmv Pilkai pat.	skaldytinio aikštelės dalies nuskėlimas. 1x3,3x1,8 cm.
32.	R49	39-83 prsmv	skaldytinio aikštelės kampus. 0,8x1,7x1,2 cm. Pilkai pat.
33.	S48	80-85 prsmv	nuoskala su ret. d. šono v. dalyje. 3,9x3,3 cm. Pilkai pat.
34.	S48	2-84 prsmv	skeltės vid. dalis su ret. šonuose. 1,2x2 cm. Pilkai pat.
35.	P49	31-45 prsmv cm. Pilkai pat., perd.	skaldytinis su pakeista orientacija, sunaudotas. 4,4x2,5x2
36.	R48	88-67 prsm	nuoskalos fragm. su ret. 1,9x1,2 cm. Pilkai pat.
37.	S48	18-76 prsm iš a. pusės. V. galas nulūžęs.	ašmenėlis iš skeltės spusiaustatmenai ret. a galu ir d. šonu 2,2x0,6 cm. Pilkai pat. <i>Pav. 10: 3</i>
38.	R48	52-40 prsma pilkai pat.	skaldytinis dvigalis sunaudotas. 4,9x1,8x1,9 cm. Perd.,
39.	S51	tpd	skeltės vid. dalis su ret. 2x1,7 cm. Pilkai pat.
40.	S50	prsm	rėžukas šoninis, suf. retušu ir 5 nuskėlimais masyvios skeltės a. gale. 5,1x2,7 cm. Pilkai pat.
41.	O60d	tpd	skeltės fragmentas su ret. šone. 2,2x1,7 cm. Pilkai pat.
42.	O60d	tpd kampuose 2 ir 4 nuskėlimais.	rėžukas suf. retušu ir nuskėlimais skeltės vid. dalies galos įtvara nulūžusi. 3,3x2 cm. T. pilkas, perd.
43.	O30d	prsm cm. Perd.	skaldytinis vienagalnis skeltėms sunaudotas. 3,1x2,9x2,4
44.	O40d	prsm T. pilkas.	skeltės v. dalis su skaldytinio antra aikštele. 6,1x2,7 cm.
45.	O40d	prsm Pilkai pat.	skeltės v. dalis su skaldytinio viršūne. 3,1x2,7x1,5 cm.

Ornamentuota keramika:

Nr.	kv.	X-Y	sluoksnis	aprašymas
1.	P50	77-67 tpda	ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,7 cm storio, papuoštas tridančio štampo horizontalia eilute. Puodas Nr.1.	
2.	P50	95-13 tpda	ker., liesintos augal. priemaišomis, kiek atsikišusio išorėn pakraštėlio fragm., 0,5 cm storio, papuoštas tridančio štampo įspaudais suformuotų rombų eilute išorėje ir kiek įstriža eilute - briaunoje. Puodas Nr.1.	
3.	P50	11-10 prsmv	ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo trim įspaudais suformuotų rombų eilute ir to pačio štampo įspaudų horizontalia eilute. Puodas Nr.1.	
4.	P50	28-97 prsmv	ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,7 cm storio, papuoštas tridančio štampo trim įspaudais suformuotų rombų eilute ir to pačio	

- štampo įspaudų horizontalia eilute. Puodas Nr.1.
5. N-50 91-43 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, šono prie kaklelio fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo trim įspaudų horizontalia eilute viršuje ir to pačio štampo įspaudais suformuotų rombų eilute žemiau. Puodas Nr.1.
  6. N50 73-94 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo įspaudais. Puodas Nr.1.
  7. P50 26-50 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, kiek atsikišusio išorėn pakraštėlio fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo trim įspaudais suformuotų rombų eilute išorėje ir to pačio štampo įspaudų kiek įstriža eilute briaunoje. Puodas Nr.1.
  8. O50 92-6 prsm ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo 3 įspaudais suf. rombu. Puodas Nr.1.
  9. O50 97-47 prsm ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,7 cm storio, papuoštas tridančio štampo įspaudais. Puodas Nr.1.
  10. P50 8-69 prsm ker., liesintos augal. priemaišomis, kiek atsikišusio išorėn pakraštėlio fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo trim įspaudais suformuotų rombų eilute išorėje ir to pačio štampo įspaudų kiek įstriža eilute briaunoje. Puodas Nr.1.
  11. P50 32-85 prsm ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,5 cm storio, papuoštas tridančio štampo horizontalia eilute. Puodas Nr.1.
  12. P50 92-82 prsm ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,5 cm storio, papuoštas tridančio štampo įspaudais. Puodas Nr.1.
  13. M52 5-65 tpda ker., liesintos grūstu granitu, šono fragm., papuoštas 2 lygiagrečiais virvutės įspaudais. Puodas Nr.2.
  14. O51 23-21 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,5 cm storio, papuoštas tridančio štampo 3 įspaudais suf. rombu. Puodas Nr.1.
  15. O52 63-24 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,7 cm storio, papuoštas tridančio štampo 3 įspaudais suf. rombu. Puodas Nr.1.
  16. O51 58-62 prsm ker., liesintos augal. priemaišomis, kiek atsikišusio išorėn pakraštėlio be briaunos fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo trim įspaudais suformuotų rombų eilute išorėje. Puodas Nr.1.
  17. M51 79-20 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo horizontalia eilute. Puodas Nr.1.
  18. P48 25-72 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo horizontalia eilute. Puodas Nr.1.
  19. O49 24-84 prsmv ker., liesintos augal. priemaišomis, šono fragm., 0,6 cm storio, papuoštas tridančio štampo horizontalia eilute. Puodas Nr.1.
  20. O55d tpd ker., liesintos min. priemaišomis, fragmentas, volelis, puoštas gnaibymu. Puodas Nr.3.

Akmens dirbiniai:

Nr.	kv.	X-Y	sluoksnis	aprašymas
-----	-----	-----	-----------	-----------

1. M48 74-90 tpdv muštukas ir retušuotojas iš plokščio rausvo stambiagrūdžio smiltainio rieduliuko. Plokštumos glydintos visos briaunos ištrupėjusios nuo darbo. 6,5x4,9x2,6 cm.

Barzdžio miško 2B gyvenvietė. Radinių pasiskirstymas

kvadratas.	sluoksnis	nuoskalos	skeltės	dirbiniai	ker. su augal. priem.	ker. su min. priem.	akmens dirb. ir nuoskalos, granito trup.
U50d	tpd	4	1			1	
	prsm	3	1				1
S48	tpd	7			1		
	prsm	21	3	4		2	
S49	tpd	2	2		1		1
	prsm	23	6			1	
S50	tpd	2	2				
	prsm	36	7	2			
S51	tpd	10			1		
	prsm	28	1	2			
S52	tpd	10					
	prsm	13	3				
R48	tpd	3			1		
	prsm	30	6	2			
R49	tpd	6					
	prsm	27	4	2	1		
R50	tpd	4	1				
	prsm	20	8	2			
R51	tpd	6			1		
	prsm	13	3				
R52	tpd	8					
	prsm	17	4				
P48	tpd	3			1		
	prsm	12	2		1		
P49	tpd	7					
	prsm	4	2	1	1		
P50	tpd	7	2			5	
	prsm	8	2	2	12		
P51	tpd	10			2		1
	prsm	13	2	1			
P52	tpd	13				1	
	prsm	7	7	2			
O30d	tpd	4	1				1
	prsm	8			1		
O35d	tpd	9	1				
	prsm	20				2	
O40d	tpd	6					
	prsm	7	2	2			
O48	tpd	6					
	prsm	1					
O49	tpd	5	1				
	prsm	6			1	4	
O50	tpd	10	1				1
	prsm	3	1		11		1
O51	tpd	11	1	2			
	prsm	1			1	4	1
O52	tpd	10				1	
	prsm	4	2	1	4		
O55d	tpd	2					1
O60d	tpd	3		2			1
	prsm	3	1				
O65d	tpd	2					1
	prsm						
O70d	tpd	2					
N48	tpd	1					
	prsm		1		1		
N49	tpd	4	1				
	prsm	3	1		1		
N50	tpd	7		2	2	1	

	prsm	1		1	4		
N51	tpd	7		1		1	
	prsm	3					
N52	tpd	11		1			
	prsm	2					
M48	tpd	1					1 dirb.
	prsm	1					
M49	tpd	1					
	prsm		1				
M50	tpd	12	1	3			
	prsm	3	1		4		
M51	tpd	14	1	1			1
	prsm	3	1		1	1	
M52	tpd	13		1	1	1	
	prsm	7				1	
J50d	tpd	8	1				
	prsm	3					
E50d	tpd	1					
	prsm		2				
Iš viso		606	91	46	60	17	7+1 dirb.

Barzdžio miško 2-os gyvenvietės kvartalinė proskyna. Radiniai iš šurfų.

Š.Nr.10. (šurfų numeracija tėsiama nuo 1998 m šioje gyvenvietėje ištirtų 9 šurfų) tpd., perartas:

1 skeltė nuo dvigalio (pakeistos orientacijos?) skaldytinio.
6 nuosk.

Š.Nr.11. tpd., perartas:

2 nuosk.

rsm:

1. skeltė su retušu v. gale. 3,7x1,5 cm. T. pilkas.
9 nuosk.
1 akmens nuoskala
1 ker., liesintos smėliu ir organinėmis priemaišomis, fragm., 0,7 cm storio.

bgsm:

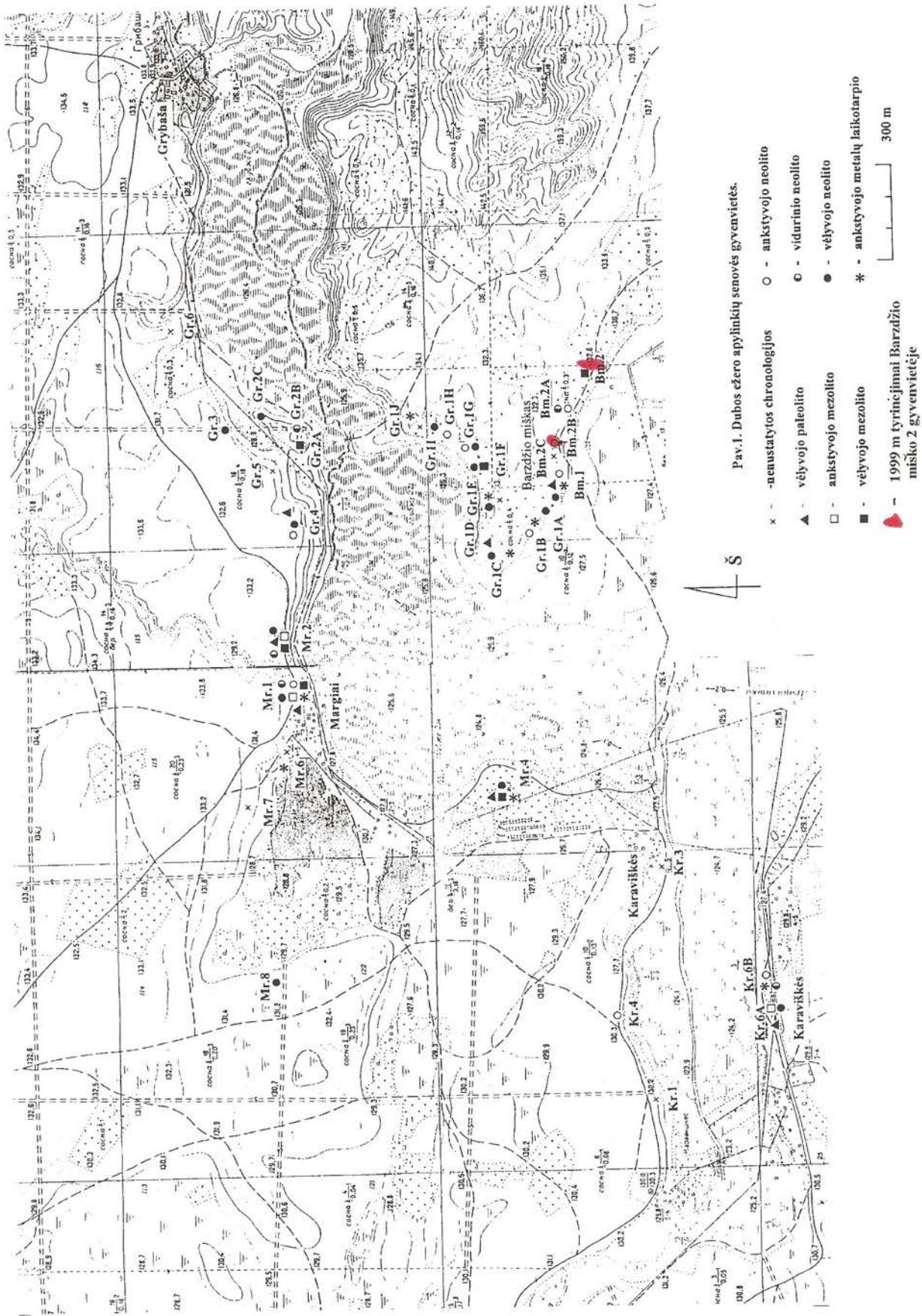
2. ašmenėlio dalis iš skeltės vid. dalies su statmenai ret. šonu. 0,8x0,7 cm. Juosvas. *Pav.10:1.*
3 nuosk.

Š.Nr.12. rgsmv:

1 nuosk.

Illiustracijų sąrašas

1. Dubos ežero apylinkių senovės gyvenvietės.
2. 1999 m tyrinėjimų Barzdžio miško 2B gyvenvietėje situacijos planas.
3. 1999 m ištirto ploto išklotinė.
4. 1999 m ištirto ploto pjūviai.
5. Šurfų pjūviai.
6. Kvartalinės proskynos žvalgymų situacijos planas ir šurfų pjūviai.
7. Barzdžio miško 2B gyvenvietės vaizdas iš p nuo keliuko ir terasos krašto.
8. Barzdžio miško 2B gyvenvietės stratigrafija.
9. Užkasta perkasa Barzdžio miško 2B gyvenvietėje.

Pav.2 1999 m tyrinėjimų Barzdžio miško 2B gyvenvietėje situacijos planas.

	52	51	50	49	48					
35	x 4	33 x	49	2	42	3	x 26			
1	2	1	1	x		x				
42	3	39	2	35	2	22	29			
		1		x	1	x	x			
18	f	14	1	x 21 v v	2	28	3	29	2	x
1	x	x	x	v 17 v v		1	v	1		
7	x	13	f	v 20 — kartu su 1998 m.	v 1	16	3	18	2	
x	x	4	v	58	1	v 4	x 4	a b c d		
2		9x		v 11 x x	v 3	11	1			
1		1		x	1	1	14	1		
2	x	2	v	20	x 3	20	1	21	1	
v		x		x 4		1	2	1	2	

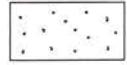
Pav.3. 1999 m ištirto ploto išklotinė:

a - titnagas vnt., b - titn. dirbiniai, c - keramikos fragm.,
liesinti organinėm priem., d - keramikos fragm., liesinti mineral. priem.
x - titnago dirbiniai, v - ornamentuoti keramikos fragmentai.

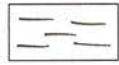
Sutartiniai ženklai

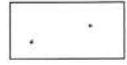
Maišytas, perartas dirvožemis

Rudas, pilkai rudas smėlis

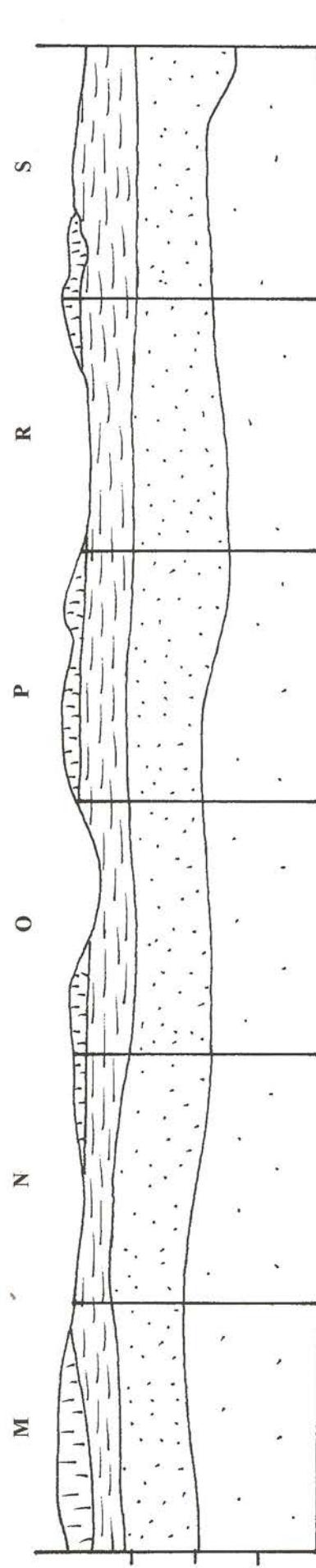

Tamsiai pilkas dirvožemis

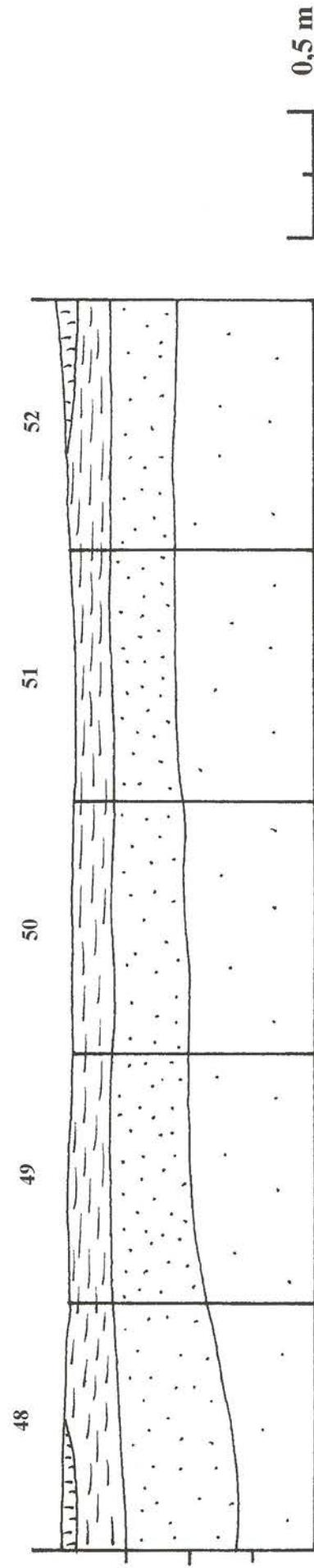

Balsvas, balsvai gelsvas smėlis

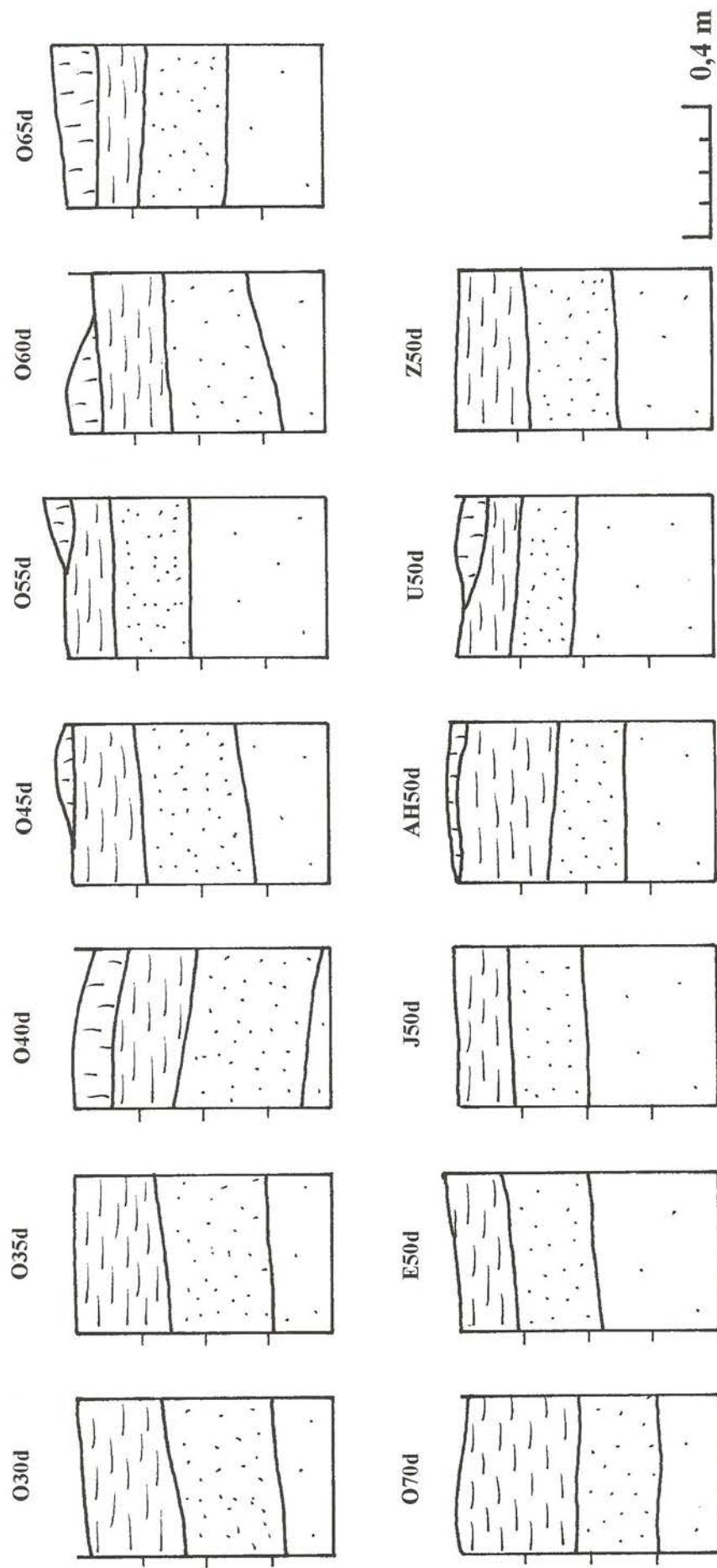
Vakarinė siene

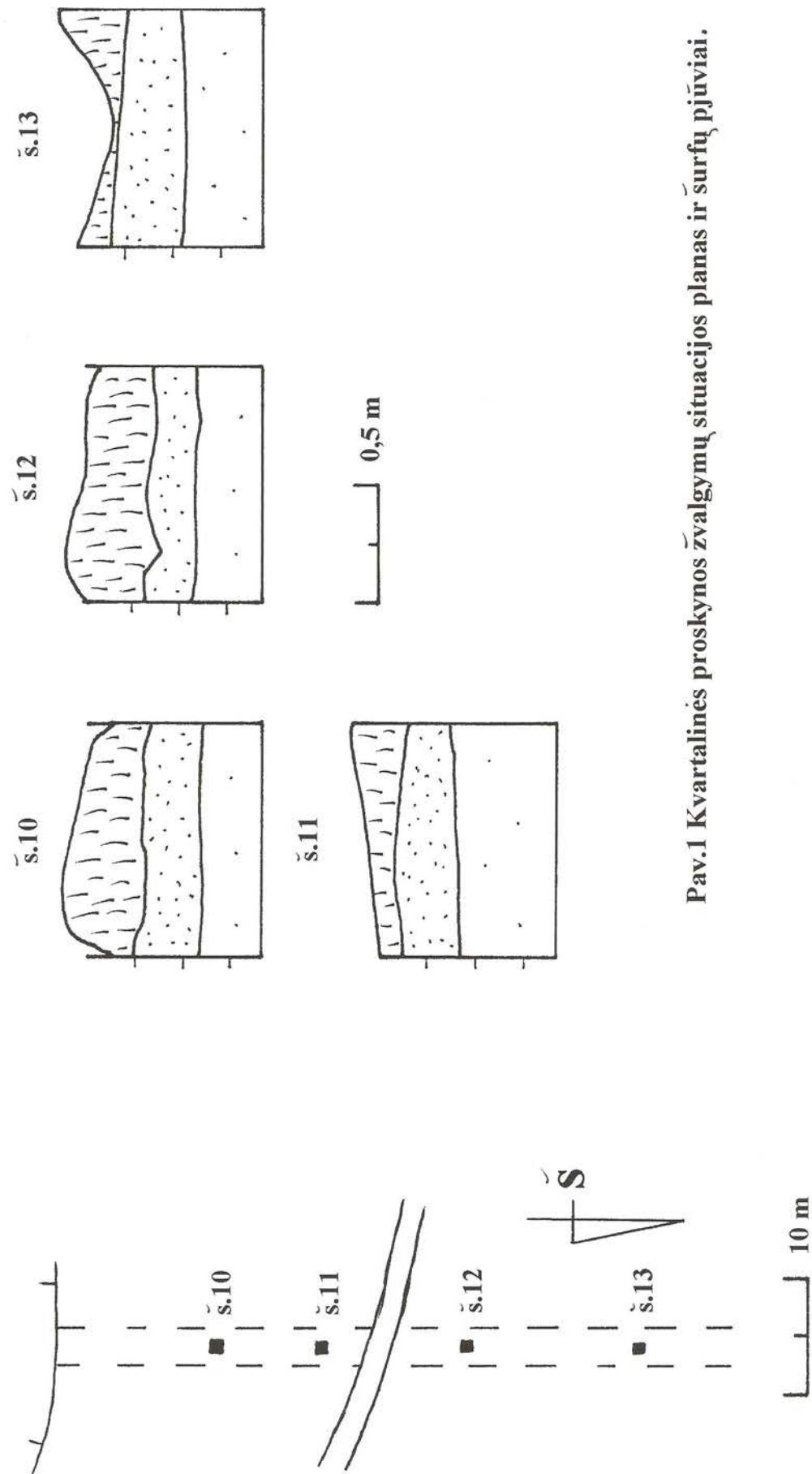
Pietinė siene

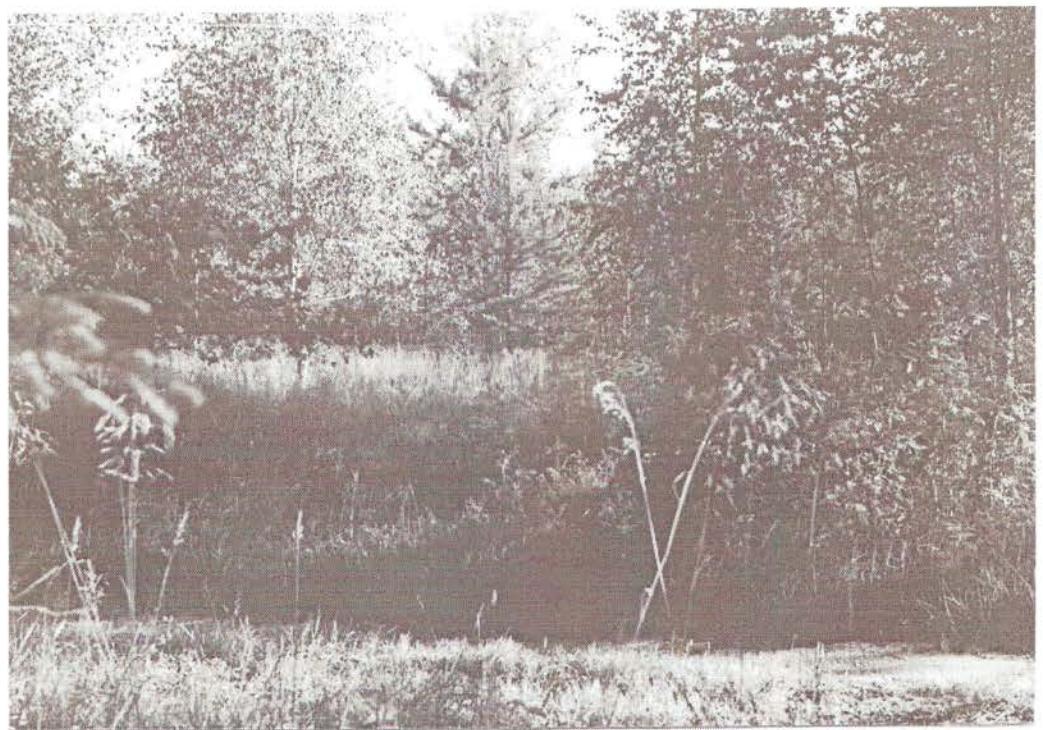

Pav.4. 1999 m ištirto photo pjūviai.

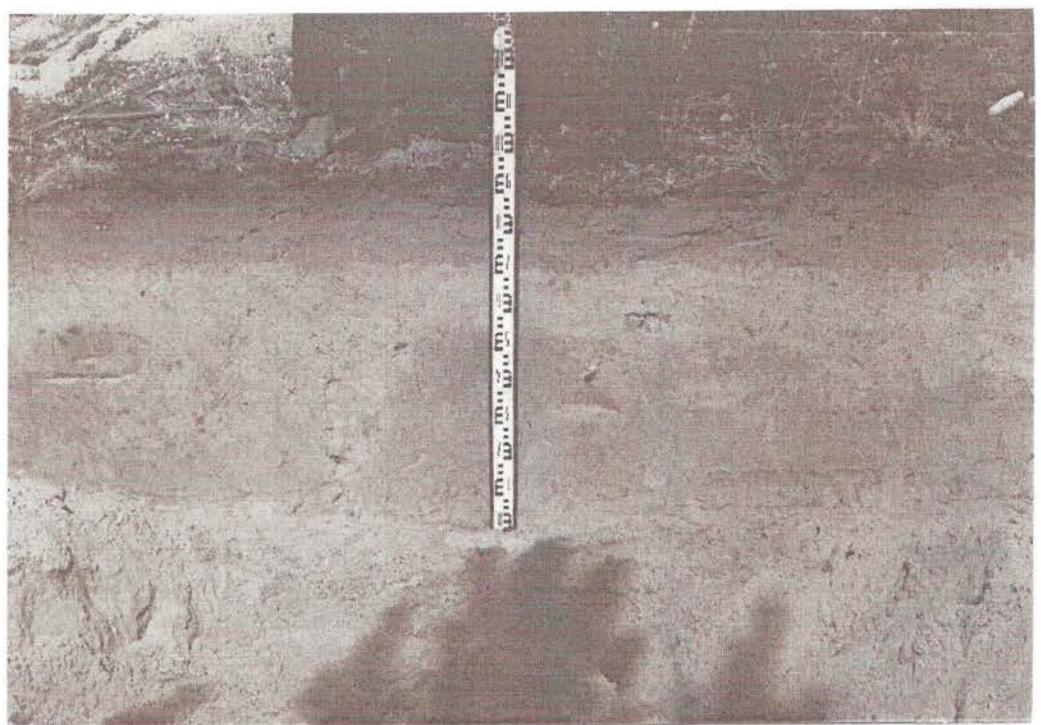

Pav.5. Surfų pjūviai.

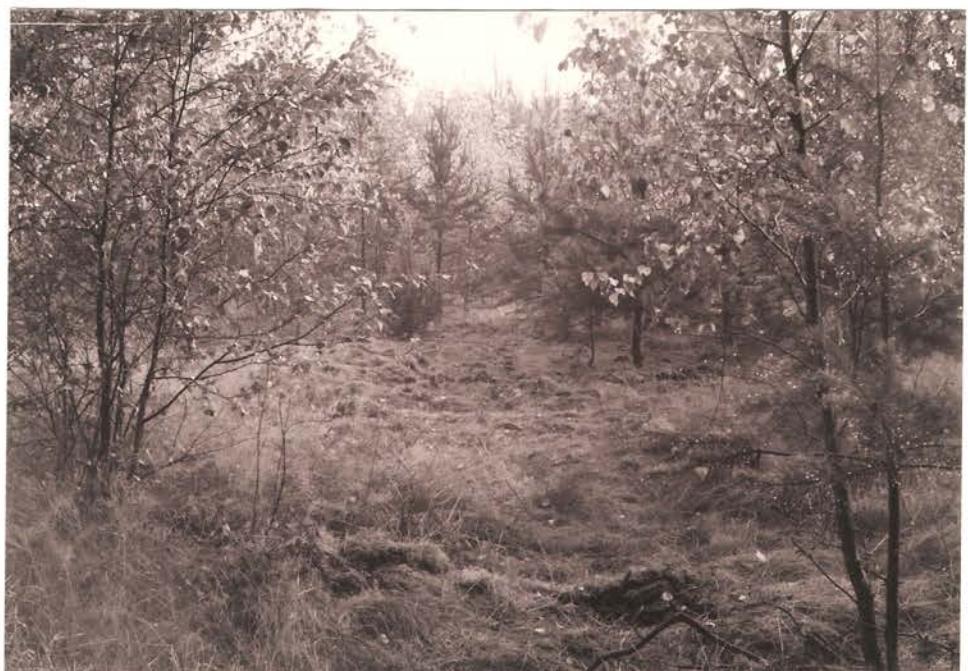

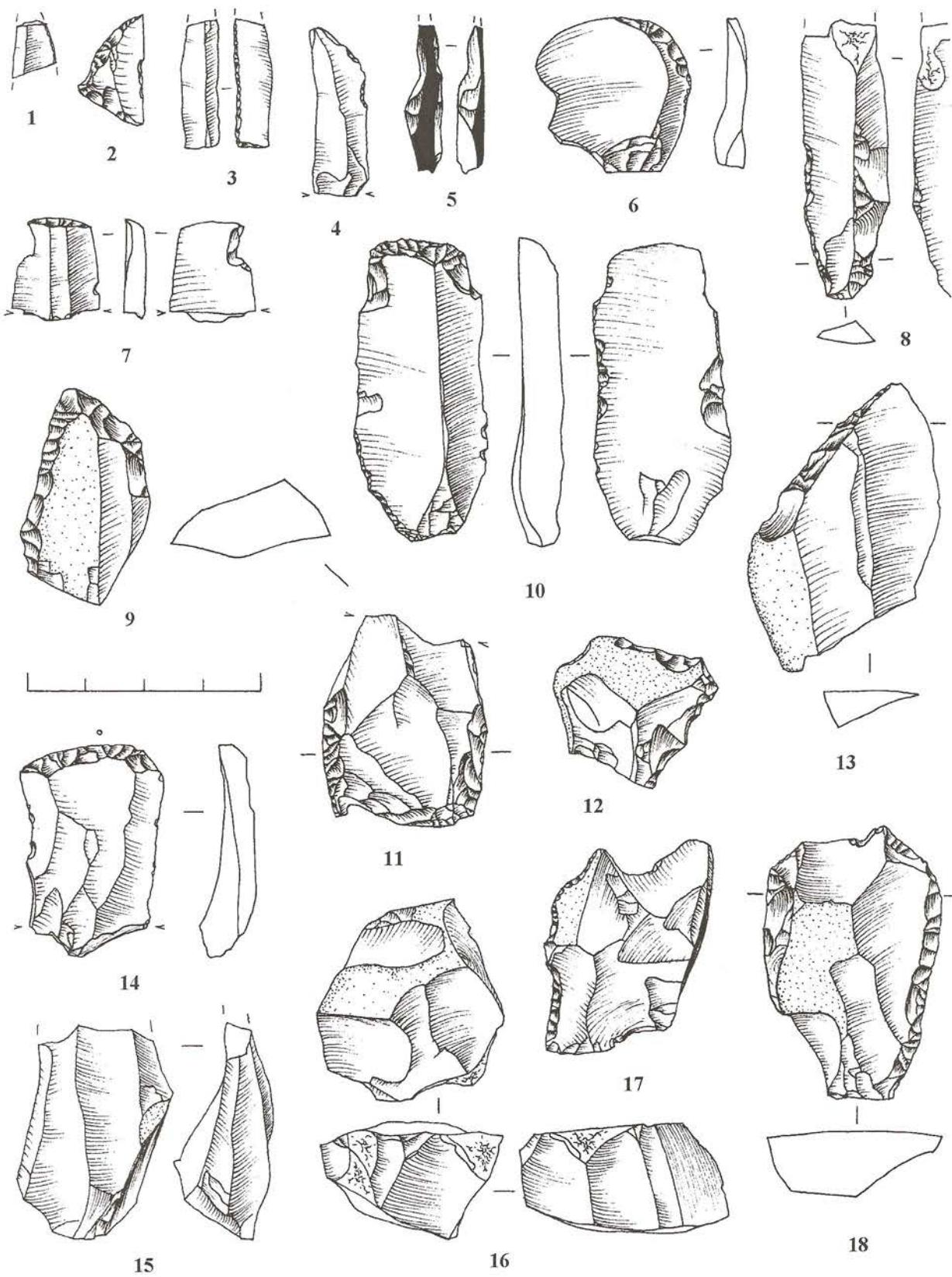
7. Barzdžio miško 2B gyvenvietės vaizdas iš p nuo keliuko ir terasos krašto.

8. Barzdžio miško 2B gyvenvietės stratigrafija.

9. Užkasta perkasa Barzdžio miško 2B gyvenvietėje.

10. *Titnago radiniai*.